

בפישוט לשוני

סיכום צוות עבודה של משרדי ממשלה
בתחום האופטרופסות ואפשרות לתמיכה והגנה
על אנשים מבוגרים

דו"ח מסכם - פברואר 2020

יושבת ראש הועדה - עובדת סוציאלית בוני גולדברג
מרכזת הצוות - עובדת סוציאלית ועורכת דין אפרת ריין

מדינות בעולם וגם ישראל הסכימו שאדם עם מוגבלות יכול לקבל החלטות על עצמו. בישראל תיקנו את חוק האפוטרופוסות. התיקונים בחוק הם:

- צריך לכבד את הרצון של האדם עם מוגבלות לקבל החלטות על עצמו.
- אדם עם מוגבלות יוכל לקבל תומך בקבלת החלטות.
- אדם עם מוגבלות יוכל לעשות ייפוי כוח מתמשך.
- אם אדם מתנגד למינוי אפוטרופוס, אפשר לעזור לו בדרך אחרת.
- מינוי של אפוטרופוס יהיה לזמן מוגבל ולא לכל החיים.
- מינוי אפוטרופוסות יהיה לדברים ברורים ולא לכל תחומי החיים של האדם.

כדי לקדם את התיקונים האלה, ישבו אנשים מהממשלה והציעו כמה הצעות. הם אמרו שצריך לנסות להבין איך אדם עם מוגבלות מרגיש. צריך לשמוע את האדם עם המוגבלות, מה הוא רוצה ואיך הוא רוצה שהחיים שלו יתנהלו. בעמודים האלה אפשר לקרוא את ההצעות שלהם.

הסבר מילים

אפוטרופוס = בית משפט ממנה אפוטרופוס לאדם אחר. **האפוטרופוס** שומר על הדברים והכסף של האדם.
חוק האפוטרופוסות = החוק קובע מה זה אפוטרופוסות ואיך ממנים לאדם אפוטרופוס.
תומך בקבלת החלטות = מישהו שעוזר לאדם עם המוגבלות לקבל החלטות.
ייפוי כוח מתמשך = האדם אומר מי הוא רוצה שיעזור לו בעתיד לנהל את חייו.

איך ממנים לאדם אפוטרופוס

הבעיה

אדם עם מוגבלות לא שותף להחלטה אם ימנו לו אפוטרופוס ומי יהיה האפוטרופוס שלו.

ההצעות לתיקון הבעיה

- להרכיב **צוות** של אנשי מקצוע: עורך דין, עובד סוציאלי ואיש זכויות. האנשים האלה יוכלו להסביר לאדם עם המוגבלות ולמשפחה שלו מה זה אפוטרופוסות. הם יוכלו גם להסביר להם מה זה "תומך בקבלת החלטות".
- האדם עם המוגבלות יגיד מה דעתו על ההחלטה למנות לו אפוטרופוס או תומך בקבלת החלטות.
- אם האדם מתנגד למינוי אפוטרופוס עבורו, הוא יכול להסביר את זה בבית משפט. עורך דין יוכל לעזור לו ולהסביר לבית המשפט מה האדם עם המוגבלות רוצה.
- מינוי של אפוטרופוס יהיה לזמן מוגבל ולא לכל החיים.
- אפוטרופוס לא יחליט על כל דבר בחיים של האדם. יהיו דברים שהאדם יוכל להחליט בעצמו.

הסבר מילים

צוות = אנשים שיושבים ביחד ומדברים על נושא.

התיקונים בחוק האפוטרופסות

הבעיה

אנשים בישראל לא מכירים את התיקונים בחוק האפוטרופסות. אנשים עם מוגבלות לא יודעים שהם יכולים להיות שותפים בהחלטות על החיים שלהם. גם המשפחות שלהם ומי שעוזר להם לא יודעים את זה.

ההצעות לתיקון הבעיה

- להסביר לאנשים שעובדים בבית המשפט על התיקון בחוק.
 - להסביר **לגורמים מקצועיים**, כמו עובדים סוציאליים, על השינויים בחוק.
 - להסביר לכל האנשים שגרים בישראל על השינויים בחוק.
 - להקים מקום שאליו אפשר להתקשר ולשאול שאלות על התיקון בחוק.
- בטלפון אפשר יהיה לקבל הסבר מה האפשרויות שיש לאדם בנושא אפוטרופסות. אפשר יהיה גם לקבל הסבר על אפשרויות נוספות. לדוגמה, תומך בקבלת החלטות.

הסבר מילים

גורמים מקצועיים = אנשים שעוזרים לאנשים עם מוגבלות ולמשפחות שלהם, כמו עובדים סוציאליים, פסיכולוגים, עורכי דין.

מקבלי גמלה

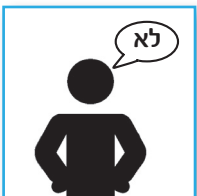
מקבל גמלה הוא אדם שמקבל מביטוח לאומי את הכסף שמגיע לאדם עם מוגבלות.

הבעיה

ביטוח לאומי מחליט מיהו מקבל הגמלה לאדם עם המוגבלות. לא יודעים מה דעתו של האדם עם המוגבלות על כך.

ההצעות לתיקון הבעיה

- להחליט למי מותר למנות מקבל גמלה.
 - לקבוע מה התפקיד של מקבל הגמלה.
 - מקבל הגמלה יהיה רק לתקופה קצרה, ולא לכל החיים.
 - לשמוע האם האדם עם המוגבלות רוצה שמישהו יקבל בשבילו גמלה.
 - לשמוע מה דעתו של האדם עם המוגבלות על האדם שיקבל עבורו את הגמלה.
 - אם האדם עם המוגבלות מתנגד למינוי, הוא יוכל להגיד את דעתו.
- הוא יוכל לספר את זה לאנשים בביטוח לאומי או לאנשים שיושבים בצוות של אנשי המקצוע (עורך דין, עובד סוציאלי ואיש זכויות).

הדרכות לאפוטרופוסים

הבעיה

אפוטרופוסים לא מבינים מה הם צריכים לעשות.

ההצעות לתיקון הבעיה

- להסביר לאפוטרופוסים מה התפקיד שלהם.
- לעשות להם הדרכה לפני שהם מתחילים את התפקיד שלהם.
- לתת להם אפשרות לשאול שאלות ולענות להם.
- ככה הם יוכלו לבצע את התפקיד שלהם טוב יותר.

הדרכות לאנשים שעובדים בבנקים

הבעיה

אנשים שעובדים בבנקים לפעמים חושבים שאנשים עם מוגבלות לא יודעים להחליט על עצמם.

ההצעות לתיקון הבעיה

- להסביר לאנשים שעובדים בבנקים על אנשים עם מוגבלות ועל הזכויות שלהם.
- להסביר לאנשים שעובדים בבנקים שהם חייבים לתת שירות לאנשים עם מוגבלות.
- להנגיש את הבנק לאנשים עם מוגבלות.
- להסביר לאנשים שעובדים בבנק על התיקון בחוק. למשל, שאדם עם מוגבלות יכול לקבל תומך בקבלת החלטות ולא רק אפוטרופוס.

ברצוננו לומר תודה לנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות על הסיוע והליווי בעריכת הדו"ח.

מכון אקים להנגשה קוגניטיבית
כתיבה בפישוט לשוני רוני אנקורי
עריכה לשונית ליאורה רובנשטיין
עיבוד גרפי אלישבע שאלתיאל

